

УДК 930.25(735)

Л. Л. ЛЕВЧЕНКО*

**ТОВАРИСТВО АМЕРИКАНСЬКИХ АРХІВІСТІВ: УСТАНОВЧІ
ДОКУМЕНТИ, ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ, СТРУКТУРА,
ОСНОВНІ НАПРЯМИ ТА ПРІОРИТЕТИ ДІЯЛЬНОСТІ**

Розглянуто Статут, Регламент роботи, структуру, керівні органи, основні напрями діяльності Товариства американських архівістів.

Ключові слова: Товариство американських архівістів; Статут Товариства американських архівістів; Регламент Товариства американських архівістів; структура і функції Товариства американських архівістів; нагороди архівістів США.

Періодично на сторінках архівних журналів СРСР та пострадянського простору публікувались статті з історії та досвіду роботи Товариства американських архівістів (Society of American Archivists, SAA), оскільки воно є одним із найстаріших і найпотужніших професійних об'єднань архівістів¹. Автор даної статті, розвиваючи тему американських архівів, також вже оприлюднив ряд власних розвідок з історії та різних напрямів діяльності SAA, у тому числі у сфері архівної освіти, видання і розповсюдження професійної літератури, прийняття та впровадження архівних стандартів². Мета даної публікації полягає в ознайомленні українського читача із основними положеннями установчих документів, на підставі яких функціонує SAA, його структурою та основними напрямками діяльності на сучасному етапі історії.

Товариство американських архівістів створене на установчих зборах 29 грудня 1936 року у Провіденсі, штат Род Айленд. У Статуті (Конституції), авторами якої були С.Дж. Бак і У.Г. Ліланд, вказувалося, що мета SAA полягає у “просуванні принципів архівної організації та забезпеченні співробітництва серед архівістів та архівних установ”. У президентському адресі 1-го президента SAA Альберта Рея Ньюсома були окреслені цілі та головні завдання організації, в якій вчений вбачав, насамперед, наукову інституцію³.

На даний час Товариство американських архівістів здійснює свою діяльність на підставі Статуту⁴, останні зміни до якого внесено у серпні 1997 р., серпні 2010 р. та серпні 2011 р. Додатково до Статуту SAA

---

* *Левченко Лариса Леонідівна* – кандидат історичних наук, директор Державного архіву Миколаївської області.

керується у своїй щоденній діяльності Регламентом роботи⁵, який уточнює і конкретизує положення Статуту.

Статутом визначено, що SAA є професійною організацією, створеною для забезпечення ефективної співпраці між особами, що займаються документуванням людського досвіду. Мета організації полягає у тому, щоб стимулювати і публікувати результати досліджень у галузі архівної справи і управління документацією; сприяти впровадженню раціональних принципів і стандартів всіма державними і приватними установами, відповідальними за збереження архівів і управління документами; виховувати у громадян краще розуміння природи і цінності архівної роботи та архівів; розвивати професійні стандарти, насамперед у сфері освіти архівістів, менеджерів із управління документацією і хранителів манускриптів; поліпшувати умови і збільшувати можливості для отримання такої освіти; підтримувати і зміцнювати стосунки з істориками, бібліотекарями, викладачами, державними службовцями та представниками інших суміжних дисциплін; співпрацювати з професійними організаціями, культурними та освітніми установами та міжнародними організаціями, що мають спільні інтереси у сфері збереження та використання документальної спадщини.

Статутом передбачена наявність декількох категорій членства:

1. **Індивідуальне повне членство** відкрите для тих, хто працює або іншим шляхом залучений до зберігання, вивчення, викладання або контролювання документів, архівів, манускриптів та тих, хто бажає підтримувати цілі Товариства. Повні члени мають право обіймати посади в Товаристві; голосувати за посадових осіб, радників і членів Комітету з номінацій; брати участь у голосуванні з усіх питань, що вимагають колегіального прийняття рішення усією громадою Товариства в цілому; бути членами комітетів, круглих столів та інших структурних частин Товариства і отримувати періодичні видання SAA та переваги від його програм і послуг.

2. **Індивідуальне асоційоване членство** обмежується колом тих, хто бажає підтримувати цілі Товариства, але безпосередньо не відповідає за зберігання або контроль документів, архівів, манускриптів та не займається вивченням або викладанням архівознавства. Асоційовані члени мають право бути членами секцій, круглих столів та цільових груп і отримувати переваги від програм та послуг Товариства, однак вони не мають права голосу та не можуть бути обраними на посади. Індивідуальним асоційованим членом може стати іноземець, але він також не матиме права голосу.

3. **Індивідуальне студентське членство** відкрите для студентів, які здобувають вчений ступінь. Члени-студенти можуть голосувати за посадовців, радників, членів Комітету з номінацій і з усіх питань, які вимагають голосування. Вони мають право займати будь-яку посаду в

Товаристві, бути членами структурних частин Товариства і отримувати переваги від його програм та послуг.

4. Інституційне членство відкрите для установ чи органів, відповідальних або істотно зацікавлених у зберіганні, вивченні, викладанні, контролі або використанні документів, архівів і манускриптів. Кожна організація має право визначити основну контактну особу, якій доручається голосувати, займати посади у Товаристві від імені організації. SAA направляє свої видання усім інституційним членам.

5. Почесне членство надається на знак визнання заслуг особи перед Товариством. Воно може бути поширене на будь-кого, обраного більшістю у дві третини голосів від повних членів Ради SAA, після номінації не менш як десяти членів. Почесне членство є довічним, почесні члени не зобов'язані сплачувати внески та здійснювати інші виплати. Вони отримують усі привілеї повних індивідуальних членів. Число почесних членів не повинно перевищувати десяти осіб у будь-який момент часу.

6. Для визнання унікальних досягнень у професії та роботі Товариства запроваджений **особливий клас індивідуальних членів "Fellows"**, який формується з членів, обраних 75 % голосів Комітету з відбору "Fellows". Кількість "Fellows" не повинна перевищувати 5 % від загальної кількості індивідуальних членів, оголошеній на останній щорічній зустрічі Товариства. Жоден із членів Товариства не може бути обраним як "Fellows", якщо він не був повноправним членом Товариства з "гарною репутацією" принаймні сім років поспіль перед обранням.

Усі члени зараховуються до SAA після першої сплати членських внесків і отримують усі переваги від членства протягом періоду, за який внески були сплачені. Членство з "гарною репутацією" припиняється, якщо внески прострочені на 28 днів. Зміни до розміру та порядку сплати членських внесків приймаються більшістю голосів членів з правом голосу на референдумі Товариства.

Посадовими особами Товариства є президент, віце-президент і скарбник. Президент і віце-президент перебувають на своїх постах протягом одного року, вступають на посаду наприкінці щорічних зборів одразу після обрання і не можуть бути переобрані відразу. Віце-президент автоматично стає президентом наприкінці щорічних зборів наступного року або у разі вакансії президента. Скарбник обирається строком на три роки, стає на посаду наприкінці щорічних зборів одразу після обрання і не може негайно переобиратися.

Президент SAA головує на щорічних зустрічах Товариства, Ради, виконавчого комітету та інших засіданнях. Традиційно президент призначає голів та членів комітетів, цільових та робочих груп на початку своєї каденції. Якщо будь-яка з посад вимагає перепризначення, його здійснює віце-президент за погодженням із президентом. Президент

утворює і ліквідує постійні комітети і робочі групи за рекомендацією Ради. Президент направляє представників SAA до зовнішніх комітетів, призначає новообраних членів Ради до комітетів, підписує трудову угоду із виконавчим директором.

Традиційним стало оголошення президентом щорічного послання “президентського адресу” Товариству американських архівістів. У цьому документі визначаються пріоритети і основні напрями діяльності Товариства на час каденції президента. Президентський адрес висвітлює основне дискусійне питання, що турбує громаду архівістів. Іноді президентські адреси мають історичний зміст. Наприклад, другий президентський адрес Альберта Рея Ньюсома (1936–1939 рр.) порушував питання уніфікації архівного законодавства у США⁶; Уалд Гіффорд Ліланд (1939–1941 рр.) у своєму адресі запропонував план дії архівіста у надзвичайних ситуаціях⁷; Роберт Діггес Вімберлі Коннор (1941–1943 рр.) прозвітував про роботу Національного архіву США під його керівництвом⁸; Солон Джастіс Бакк (1945–1947 рр.) оприлюднив свої ідеї щодо започаткування Міжнародних конгресів архівів, створення Міжнародного комітету архівістів (при створенні Міжнародної Ради Архівів Бакка було обрано одним із двох перших віце-президентів)⁹; Мері Гівенс Брайєн (1959–1960 рр.) оглянула розвиток американських архівів у 1930–1960-х роках і наголосила, що “ера паперових документів” добігає кінця, архівісти і менеджери з управління документацією повинні зосередитися на кіно-, фото-, фоно-, машиночитаних та електронних документах¹⁰; Долорес К. Рензі (1965–1966 рр.) обґрунтувала поняття “лідера архівної професії” і визначила риси справжнього професіонала-архівіста¹¹; Роберт Марк Ворнер (1976–1977 рр.) висвітлив своє бачення проблем і необхідних змін у системі президентських бібліотек¹²; Мейнард Брічфорд (1979–1980 рр.) розглянув роль європейських університетів як культурних, бібліотечних і архівних центрів з XII ст., порівняв їх з університетами у США, підніс цінність документальних комплексів, що зберігаються у системі університетських архівів США, запропонував план заходів для покращення роботи університетських архівів¹³; Френк Дж. Кук (1982–1983 рр.) зосередився на історії Товариства американських архівістів 1935–1974 рр. і запропонував його періодизацію у три часових проміжки: “Зростання у депресію та війну, 1936–1945 рр.”, “Дорослішання, 1946–1957 рр.” та “Професіоналізації Асоціації, 1958-1974 рр.”¹⁴; Труді Хаскемп Петерсон (1990-1991 рр.) звернула увагу на можливу втрату майбутніми дослідниками здатності опрацьовувати паперові архіви через аудіовізуалізацію і комп’ютеризацію світу, вона накреслила необхідні заходи для задоволення інформаційних потреб користувачів майбутнього¹⁵; у президентському адресі Лючіани Дюранті (1998–1999 рр.) йшлося про зміну місії архівіста, методів архівної роботи і функцій архіву у сучасному

світі¹⁶; Рендалл Джімерсон (2004–2005 рр.) порівнював архів із “храмом”, “в’язницею” і “рестораном”, у кожному випадку вказуючи силу, владу і міць, які має архів, у баченні вченого архів є храмом знань і пам’яті нації, архів як в’язниця символізує владу, контроль, управління та безпеку зберігання документів, архів як ресторан свідчить про роль архівістів як інтерпретаторів і посередників між документами і користувачами¹⁷; Хелен Р. Тіббо (2010–2011 рр.) у президентському адресі вказала на 2002 рік як на початок “цифрової ери” в архівах США та необхідність у зв’язку із її початком підготовки спеціалістів цифрових архівів, вчена прозвітувала про започаткування SAA Програми “Digital Archives Specialist”¹⁸; про завдання SAA у сфері забезпечення збереженості електронних документів, розвиткові співробітництва із музеями, бібліотеками, інформаційними організаціями йшлося у президентському адресі Грегора Трінкауса Рендалла (2011–2012 рр.)¹⁹; питання підготовки молодих спеціалістів-архівістів у США та проблеми їх працевлаштування було порушено у президентському адресі Джекі М. Дулі (2012–2013 рр.)²⁰. Чинний президент SAA Данна Белл-Рассел ще не оприлюднила свій президентський адрес. Тож президентські адреси є одним із найважливіших документів SAA, їх очікують і на них спираються у визначенні пріоритетів професійної діяльності усі архівісти США. Непересічний інтерес вони становлять й для світової архівної спільноти.

Віце-президент виконує обов’язки президента у разі його відсутності, недієздатності або звільненні з посади. Він призначає голову та членів Програмного комітету, Комітету з номінацій та Комітету з проведення щорічних зборів.

Скарбник несе відповідальність за планування фінансової політики SAA, головує у Фінансовому комітеті, готує рекомендації щодо визначення фінансової політики і подає їх Раді SAA, разом із Радою, Фінансовим комітетом і виконавчим директором планує збалансований річний бюджет і формує резервні фонди SAA, аналізує фінансові звіти SAA, робить доповідь про фінансовий стан організації, спільно з Радою розглядає і затверджує пропозиції щодо зовнішньої підтримки діяльності SAA, переглядає раз на три роки структуру членських внесків. Скарбник є членом виконавчого комітету і головує на щорічних зборах і засіданнях SAA у разі відсутності президента та віце-президента.

Загальне управління товариством американських архівістів здійснює виборний орган – Рада SAA, до якої входять президент, віце-президент, скарбник і дев’ять радників, обраних громадою Товариства. Три з дев’яти радників обираються на кожних щорічних виборах строком на три роки. Радники не можуть бути переобрані відразу. У разі виникнення вакансії радника, віце-президента або скарбника вона може бути заповнена Радою. Призначена Радою особа виконує обов’язки до

наступних виборів, під час яких посада заповнюється через номінацію і голосування. Члени Ради не можуть бути головами комітетів або інших структурних частин SAA.

Рада обговорює і ухвалює попереднє рішення щодо внесення змін до Статуту SAA, готує і приймає зміни до Регламенту SAA та резолюцій щорічних зустрічей, які згодом виносяться на розгляд щорічних зборів членів SAA. Рада ухвалює постанови, які сприяють врегулюванню адміністративних справ Товариства. Поправки до Статуту SAA можуть бути рекомендовані більшістю членів Ради або запропоновані у письмовій формі з підписами не менш ніж 5 % членів SAA з правом голосу. Всі зміни подаються виконавчому директору за 100 днів до дати проведення щорічних зборів. Копії запропонованої поправки повинні розповсюджуються виконавчим директором відповідно до методики, затвердженої Радою, серед членів SAA з правом голосу за 60 днів до засідання, на якому їх розглядатимуть. Поправки можуть бути прийняті двома третинами голосів присутніх членів з правом голосу на референдумі, що проводиться у відповідності з Регламентом SAA. Зміни до Статуту та постанов публікуються на веб-сайті SAA і повинні бути доступними будь-якому члену. Прийняття або зміна положень постанов здійснюється або двома третинами голосів членів Ради, або більшістю в дві третини голосів присутніх членів з правом голосу. Поправки до постанов можуть бути рекомендовані більшістю членів Ради або запропоновані в письмовій формі не менш ніж 5 % членів SAA з правом голосу. Всі зміни мають бути подані виконавчому директору щонайменше за 60 днів до дати проведення річних зборів. Вони розповсюджуються виконавчим директором відповідно до методики, затвердженої Радою, серед членів SAA з правом голосу за 30 днів до засідання.

Рада визначає цілі SAA, розглядає плани роботи та щорічні звіти комітетів, робочих груп, круглих столів і секцій. Рада аналізує організаційну структуру SAA, створює ліквідує комітети, робочі групи, круглі столи і секції. Рада заслуховує і схвалює звіт президента, виконавчого директора та виконавчого комітету. Рада розглядає і затверджує річний бюджет і фінансовий звіт SAA, бюджетні запити структурних частин SAA, визначає систему бухгалтерського обліку та методи його ведення, виявляє і оцінює потенційні джерела поліпшення фінансування, проводить щорічний аудит і публікує його висновок, доглядає за іншими матеріальними активами SAA, створює спеціальні цільові фонди для реалізації проектів, визначає розмір передплати за періодичні видання, опікується фінансовими клопотаннями членів SAA тощо. Рада призначає архівіста Товариства і за необхідністю здійснює інші призначення.

Рада сприяє співпраці з регіональними професійними об'єднаннями архівістів США, налагоджує канали зв'язку, направляє представників

до професійних організацій суміжних галузей, заохочує спілкування та співпрацю між архівістами США та інших країн. Рада забезпечує співпрацю SAA з Академією сертифікованих архівістів²¹.

Рада обирає почесних членів SAA, Комітет з обрання “Fellows”, членів Ради для представництва у виконавчому комітеті. Однією з важливих функцій Ради є дотримання у середовищі SAA етнічної, расової, вікової, релігійної, соціальної тощо різноманітності членства. Інша важлива функція – збір та поширення матеріалів про діяльність SAA. Рада періодично переглядає діяльність SAA, вирішує поточні проблеми, встановлює власні цілі і визначає пріоритети у напрямках роботи.

Члени Ради SAA зустрічаються на щорічних зборах або на інших засіданнях. Позачергові засідання Ради скликаються виконавчим директором за письмовою вимогою президента або трьох членів Ради.

Рада SAA утворює Виконавчий комітет, призначає виконавчого директора. Виконавчий комітет діє від імені Ради у період між її засіданнями. У Виконавчому комітеті головує президент. Виконавчий комітет здійснює оцінку роботи виконавчого директора, визначає річний рівень компенсації співробітникам виконавчого апарату. Крім випадків, коли Рада або її Виконавчий комітет проводять закриті засідання, виконавчий директор бере участь у засіданнях Ради, виконавчого комітету, щорічних зборах Товариства, веде їх протоколи, але не має права голосу.

Увесь робочий час виконавчий директор присвячує управлінню справами SAA. Він керує центральним офісом SAA, наймає його персонал, визначає коло обов'язків співробітників, перевіряє результативність їх роботи. Виконавчий директор підтримує зв'язок між членами комітетів, робочих груп, секцій, круглих столів та налагоджує особисті контакти з членами Товариства. З офісу виконавчого директора здійснюється розсилка усієї інформації та публікацій SAA. Разом із скарбником виконавчий директор планує бюджет Товариства, розподіляє його ресурси, опікується майном SAA, відшукує зовнішнє фінансування для підтримки проектів Товариства, звітує про використання цих коштів. Виконавчий директор підтримує зв'язки з федеральними органами влади та урядовими установами штатів, рішення яких впливають на архівну галузь, з професійними асоціаціями, громадськими організаціями, засобами масової інформації.

Від часу заснування у 1936 році і до 1972 року справами SAA опікувався обраний секретар, який виконував обов'язки на безоплатній основі. Секретарями SAA були видатні американські архівісти Філіп Кулідж Брукс (1936–1942 рр.), Лестер Каппон (1942–1950 рр.), Роджер Томас (1950–1953 рр.), Генрі Едмундс (1953–1955 рр.), Генрі Браун (1955–1956 рр.), Долорес К. Рензі (1956–1963 рр.), Філіп Паркер Мейсон (1963–1968 рр.), Джеральд Хем (1968–1971 рр.). Останнім Секретарем SAA (1971–1972 рр.) та першим виконавчим директором, але ще

на безоплатній основі (1973–1974 рр.), був Роберт Марк Ворнер, який згодом став Президентом SAA (1976–1977 рр.) та 6-м Архівістом США (1980–1985 р.). Р.М. Ворнер запропонував розмістити постійно діючий офіс SAA у будинку аспірантури Університету штату Мічиган. У даний час виконавчий офіс SAA знаходиться у м. Чикаго, штат Іллінойс, за адресою: “17 North State Street, Suite 1425, Chicago, IL, 60602-3315, 312-606-0722; toll-free: 866-SAA-7858”.

Джудіт А. Коукі тимчасово виконувала обов'язки виконавчого директора впродовж 1973–1974 рр. Першим оплачуваним виконавчим директором стала Енн Морган Кемпбел (1974–1986 рр.). На посаді виконавчого директора SAA працювали: Донн К. Ніл (1986–1990 рр.), Тімоті Л. Еріксон (тимчасово у 1990–1991 рр.), Енн П. Діфендел (1991–1994 рр.), Сьюзан Е. Фокс (1994–2002 рр.), Керолл Дендлер (тимчасово у 2002–2003 рр.). З 2003 року виконавчим директором SAA працює Ненсі Перкін Бомонт.

З 1937 року SAA щорічно скликає загальні збори, час і місце проведення яких визначаються Радою. Спеціальні засідання скликаються двома третинами голосів Ради. Повідомлення про проведення засідання надсилається виконавчим директором за 30 днів до дати проведення. Сто індивідуальних членів становлять кворум для прийняття рішень на засіданні, за відсутності такого кворуму засідання переноситься на інший день.

Резолюції, ухвалені на щорічних зборах або представлені у письмовому вигляді з підписами 1 % членів SAA з правом голосу, які просять Раду вжити певних заходів, повинні офіційно розглядатись і своєчасно виноситись на голосування Ради. Члени SAA повідомляються про результати обговорення відразу після голосування Ради. Якщо понад 10 % членів не згодні з рішенням Ради та подали петицію про це до Виконавчого комітету протягом 90 днів після повідомлення, у наступні 180 днів має бути проведений спеціальний референдум, згідно з яким рішення приймається за умови, що 30 % членів, які брали участь у голосуванні, погодилися з ним.

У структурі SAA діють постійні комітети, які зустрічаються щосекунди на щорічних зборах. Їх додаткові зустрічі обмежені через відсутність достатнього фінансування. Запит на проведення додаткової зустрічі подається на розгляд Ради і потребує серйозного обґрунтування. Голови комітетів несуть відповідальність за підготовку протоколу засідання комітету. Його копія передається президенту SAA після засідання. Також голови комітетів несуть відповідальність за документування усієї діяльності комітету, підготовку щорічного звіту, трирічного перспективного плану, бюджетного запиту, які передаються для подальшого розгляду і затвердження Радою. Якщо комітет бажає отримати додаткове фінансування із зовнішнього джерела, він повинен спочатку отри-

мати згоду Ради, а потім звертатися до потенційного джерела фінансування. У Регламенті роботи SAA чітко розписана процедура усунення бездіяльних членів комітетів. Голова комітету у разі необхідності усунення бездіяльного члена повинен повідомити про його незадовільну роботу президента. Той у свою чергу має зв'язатись із членом комітету і з'ясувати причини невиконання ним своїх обов'язків. Особі надається право надати обґрунтоване пояснення. Після прийняття або відмови пояснення президентом особу листом повідомляють про її наступне усунення від членства у комітеті.

У даний час у структурі SAA функціонують такі комітети²²:

- **Об'єднаний комітет Товариства американських архівістів, Американської бібліотечної асоціації, Американської асоціації музеїв у справах архівів, бібліотек і музеїв.** Мета діяльності комітету полягає у визначенні спільної політики та реалізації програм забезпечення збереженості культурної спадщини американської нації і розвиткові співробітництва між інституціями та членами цих галузей;

- **Комітет із призначень,** до завдань якого належать сприяння президенту та віце-президенту у обранні кандидатур для призначення їх головами і членами комітетів і робочих груп, заповненні вакансій у разі їх виникнення;

- **Комітет із нагороджень** розглядає кандидатури, запропоновані для нагородження, оцінює і вибирає переможців у кожній категорії, планує і проводить церемонію нагородження, розглядає пропозиції щодо встановлення нових нагород, розробляє їх критерії та надає рекомендації Раді SAA;

- **Комітет із захисту інтересів архівістів та державної політики** сприяє SAA у зосередженні його уваги і ресурсів для здійснення впливу на встановлення пріоритетів державної політики у галузі архівної справи. Комітет розробляє проекти програмних документів, офіційних заяв і коментарів SAA, опрацьовує матеріали, отримані від членів SAA та експертів, аналізує законодавчі і нормативні акти, співпрацює з органами державної влади, іншими установами, які здатні сприяти просуванню інтересів SAA. Комітет розробляє і погоджує стратегію SAA і його Ради щодо оперативного і адекватного реагування на зміни державної політики та ситуації у країні;

- **Комітет з освіти** оцінює потреби архівної професії у сфері освіти, розробляє і сприяє впровадженню стандартів освітніх програм для студентів архівних спеціальностей університетів та для підвищення кваліфікації працюючих архівістів, консультує Управління освіти SAA;

- **Комітет з етики і професійної поведінки** слідкує за дотриманням Кодексу етики архівістів, рекомендує внесення відповідних змін до нього;

- **Комітет з обрання членів “Fellows” SAA** сприяє їх обранню відповідно до критеріїв і процедур, встановлених Статутом і Регламентом роботи;

- **Комітет із різноманітності** сприяє залученню до членів SAA представників різних груп суспільства та дотриманню їх прав;

- **Фінансовий комітет** відповідає за стан фінансових справ Товариства, інвестиційні програми, бюджет тощо;

- **Комітет з організації і проведення щорічних зустрічей “Host Committee”** та інших виїзних засідань SAA;

- **Членський комітет** сприяє збільшенню чисельності членів SAA, у тому числі за рахунок представників афро-американського, латиноамериканського, азійського, тихоокеанського та індіанського походження, реагує на різноманітні потреби членів Товариства;

- **Консультативна група підтримки програм “Mosaic Program Advisory Group”** Асоціації наукових бібліотек та Товариства американських архівістів з наставництва, сприяє популяризації кращого досвіду роботи, кар’єрного розвитку, лідерства, у тому числі представникам расових і етнічних меншин;

- **Комітет із відбору претендентів для участі у “Mosaic Program”;**

- **Комітет із номінацій** організовує відбір кандидатур і їх номінацію для обрання на посади президента, віце-президента тощо на щорічних зборах SAA. Діє відповідно до Статуту і Регламенту роботи;

- **Програмний комітет** розглядає подані від інших комітетів та членів SAA пропозиції щодо внесення відповідних питань до програм конференцій, щорічних зустрічей, забезпечує наповнення змісту програм конференцій і зустрічей актуальною для американських архівістів тематикою;

- **Комітет зі стандартів** контролює і координує процес розвитку і перегляду стандартів, що стосуються архівної практики і архівної професії, забезпечення ефективної взаємодії з іншими організаціями зі стандартизації у США, діяльність яких впливає на роботу архівних установ.

Крім комітетів до структури SAA входять підкомітети²³:

- до Комітету зі стандартів – Технічний підкомітет з архівного описування (стандарт “DACS”), Технічний підкомітет з кодованого архівного описування (стандарт “EAD”), Технічний підкомітет зі стандартів щодо архівних будівель і обладнання (стандарт “AFG”), Спеціальний підкомітет для перегляду і розвитку вимог щодо повторної експертизи цінності документів (стандарт “DRT”), Технічний підкомітет з кодованого архівного контексту згідно із стандартом описування організацій, осіб і родин, які створюють, зберігають і використовують документи (стандарт “EAC-CPF”), Спеціальна група “Schema Development Team” для спостереження за змінами XML-технологій;

- до Комітету з освіти – Підкомітет з підготовки архівних спеціалістів для роботи із документами на цифрових носіях;
- до Програмного комітету – Підкомітет із розвитку студентських програм.

Секції SAA розподілено за такою тематикою: Секція комплектування та експертизи цінності; Секція архівістів, які зберігають релігійні колекції; Секція бізнес-архівів, Секція архівів університетів і коледжів; Секція описування документів; Секція електронних документів; Секція урядових документів; Секція депозитаріїв манускриптів; Секція музейних архівів; Секція усної історії; Секція зберігання; Секція довідкового апарату, удоступнення документів для дослідників та організації виставок і публічних заходів; Секція візуальних матеріалів²⁴.

Досить різноманітними є **постійні круглі столи SAA**²⁵, які функціонують у складі комітетів (можуть утворюватись міжкомітетські та міжсекційні круглі столи). У даний час функціонують круглі столи: архітектурних документів; викладачів архівознавчих дисциплін; архівної історії; архівного менеджменту; “кольорових” архівістів і архівів (архівних установ, що зберігають документи громад небілого населення Північної Америки); міжнародних архівних справ; трудових архівів; архівів латиноамериканської і карибської культурної спадщини; документів місцевих урядів; метаданих і цифрових об’єктів; військових архівів; архівів корінних американців; приватності та конфіденційності; архівів публічних бібліотек і спеціальних колекцій, аудіодокументів; управління документацією; дослідницьких бібліотек; науки, технологій і медицини; безпеки; каталогізації і доступу до візуальних матеріалів; веб-архівування; жінок-архівістів; жіночих колекцій та інші.

Три **робочих групи**, які діють поза межами комітетів, опікуються питаннями ведення дискусії про зберігання і використання культурної спадщини “Cultural Heritage Working Group”, проблемами інтелектуальної власності “Intellectual Property Working Group”, підтримки Глосарію архівної термінології “Glossary Working Group”²⁶.

Однією із важливих структурних частин SAA є **спеціальний фонд** “Special Funds”, місія якого полягає у фінансуванні громадських і професійних освітніх ініціатив через програми і стипендії, а також підтримці досліджень, публікацій і нагороджень. У складі фонду діє Комітет із розвитку фонду, до якого входять віце-голова Фонду, виконавчий директор та три члени. Головна ціль існування Фонду – пошук потенційних спонсорів та благодійників, робота з експертами для збору коштів, проведення спеціальних кампаній з метою отримання додаткового фінансування. 2005 року у складі Фонду створений Гранд-фонд “National Disaster Recovery Fund for Archives” для допомоги архівним установам, постраждалим від урагану “Катріна” та інших природних і техногенних катастроф.

Непересічне значення має робота SAA, у тому числі його спеціального фонду, з підтримки у середовищі архівістів прагнення до навчання, професійних здобутків, ініціативного мислення, лідерства тощо. З цією метою SAA встановило низку **нагород і стипендій**.

1959 року встановлено першу нагороду SAA на честь видатного американського вченого, фундатора Конференцій американських архівістів та Товариства американських архівістів Уалдо Гіффорда Ліланда “Waldo Gifford Leland Award”. Нею нагороджуються автори найкращої монографії, покажчика, документальної публікації, виданої англійською мовою у попередньому календарному році. Праця автора-переможця має бути значним внеском у розвиток архівної історії, теорії і практики²⁷.

1964 року засновано винагороду “Distinguished Service Award”, якою нагороджуються архівні установи, неприбуткові організації, освітні програми, урядові організації за внесок в архівну професію, а саме за просування архівної теорії і нових методів роботи, розвиток архівних програм тощо²⁸.

1973 року SAA встановило нагороду імені видатних американських архівістів Філіпа Мей Хамера та Елізабет Хамер Кеган “Philip M. Hamer and Elizabeth Hamer Kegan Award” для архівістів, редакторів, колективів та організацій за видатні заслуги у популяризації, публікації архівних документів, організації виставок та публічних презентацій²⁹.

1974 року SAA спільно з Товариством Південно-західних архівістів встановило меморіальну нагороду на пошану монахині Домініканського монастиря, Архівіста Католицького архіву Техасу в Остіні сестри Мері Клауд “Sister M. Claude Lane, O.P., Memorial Award” за видатні досягнення у сфері релігійних архівів³⁰.

1979 року SAA заснувало грант імені видатного американського архівіста, 14-го президента SAA у 1958–1959 рр., голови Національної комісії історичних публікацій, фундатора принципів і методів систематизації архівних колекцій Олівера Вендела Холмса для підтримки архівістів США і Канади, які прагнуть взяти участь у щорічних зборах Товариства американських архівістів. Переможцям виділяються кошти на подорожування, проживання та сплату реєстраційного внеску³¹.

1980 року Рада SAA на прохання Комітету з відбору “Fellows” встановила нагороду “Council Exemplary Service Award” за спеціальний внесок в архівну професію і SAA. Нею нагороджуються особи за унікальні досягнення, за які непередбачено звичайних нагород³².

У 1982 році SAA встановила нагороду імені видатного американського архівіста німецького походження, 11-го президента SAA у 1955–1956 рр. Ернста Максиміліана Познера “Fellows’ Ernst Posner Award”, яка присуджується авторові найкращого есе з архівного управління, історії, теорії, методології, опубліковане у журналі “The American Archivist”³³.

1984 року заснована нагорода на честь видатного американського архівіста Чарльза Фредеріка Уїльяма Коукера³⁴, редактора журналу "The American Archivist", директора Інституту сучасних архівів Національного архіву США, генерального редактора серії базових підручників SAA "SAA Basic Manual Series" – "C.F.W. Coker Award for Description". Нею нагороджуються архівісти та архівні колективи за значні досягнення у сфері архівного описування, створення архівних довідників, путівників та інших видів науково-довідкового апарату. Вона також стимулює інтерес архівістів до удосконалення описових засобів (створення описових стандартів, словників елементів даних, тезаурусів) та розвитку традиційних і автоматизованих пошукових систем, баз даних тощо³⁵.

1987 року засновано приз на честь першого головного редактора журналу "The American Archivist" Теодора Кальвіна Піза "Theodore Calvin Pease Award", котрий присуджується студентам, які вивчають архівні науки, за кращий твір, написаний упродовж попереднього навчального року. Переможцям надається сертифікат (на 100 доларів), їх праця публікується у журналі "The American Archivist"³⁶.

1989 року SAA встановило нагороду імені батька-засновника Національного архіву США Джона Франкліна Джеймсона "J. Franklin Jameson Archival Advocacy Award", яка присуджується особам та інституціям за їх довготривале і значне сприяння інтересам архівних установ. Це сприяння може здійснюватись у формах захисту архівів і архівістів, популяризації архівної роботи та архівних джерел, лобюванні архівного законодавства або фінансових внесків³⁷.

1993 року SAA запровадило грант імені першого співробітника Національного архіву США афро-американського походження, редактора журналу "The American Archivist" у 1968-1971 рр., видатного американського історика Гарольда Т. Пінкетта "Harold T. Pinkett Minority Student Award" для підтримки участі студентів афро-американського, азійського, латино-американського та індіанського походження у щорічних зустрічах SAA, засіданнях Круглого столу "кольорових" архівів і архівістів³⁸.

1993 року встановлено нагороду "Preservation Publication Award" авторам і редакторам опублікованих праць, в яких розвинуто нові теорії, методи, узагальнено принципи і практику роботи, представлено результати інноваційних досліджень у сфері забезпечення збереженості архівних документів, або історії архівної професії³⁹.

У січні 1998 року видатний американський архівіст і 29-й президент SAA у 1973-1974 рр. Джеральд Хем та його дружина Елсі заснували стипендіальний фонд імені Джеральда Хема. З 2008 року метою фонду є фінансова підтримка студентів архівних спеціальностей другого року навчання. Щорічно видається дві стипендії розміром 7,5 тис.

доларів кожна. Претендент повинен представити, крім значних досягнень у навчанні, листи з відповідними рекомендаціями, опубліковані статті, опис свого майбутнього проекту та продемонструвати здатність мислити як архівіст. Для розгляду документів і прийняття рішень щодо надання цієї стипендії у складі Комітету із нагороджень функціонує Підкомітет стипендії Хема⁴⁰.

2005 року для підтримки участі студентів та нещодавніх випускників архівних факультетів ВНЗ у щорічних зборах SAA був заснований спеціальний приз в 1 тис. доларів на честь Нью-Йоркського юриста і колекціонера філателіста Дональда Петерсона (1908-1999 рр.) “Donald Peterson Student Travel Award”. Для його отримання студент повинен бути членом SAA і активним учасником комітетів, секцій і круглих столів або представити цінного змісту презентацію, варту оприлюднення на щорічних зборах SAA⁴¹.

2005 року встановлено нагороду “Spotlight Award” для визнання внеску архівістів, які ефективно і швидко діяли у непередбачуваній ситуації, що склалася в їх установі, виконали важливий проект, надали інноваційні або креативні ідеї для урегулювання серйозних проблем. Переможцям надається сертифікат та кошти для сплати реєстраційного внеску для участі у щорічних зборах SAA⁴².

2008 року Рада SAA заснувала стипендіальний фонд “Mosaic Scholarship” для фінансової підтримки осіб азійського, афро-американського, латино-американського, іспанського, індіанського походження, корінних жителів Аляски, Гавайських та Тихоокеанських островів, які мають здібності для отримання архівної освіти та сприяють розвитку архівної професії в Америці. Щороку надається дві стипендії у 5 тис. доларів кожна. Переможці автоматично отримують на один рік членство у SAA та можуть відвідувати його щорічні збори⁴³.

У жовтні 2010 року Генеральна комісія архівів і історії Об’єднаної методистської церкви заснувала стипендію імені Жозефіни Форман, яка 18 років поспіль була архівістом Південно-західної Техаської конференції Об’єднаної методистської церкви і написала її історію “We Finish to Begin: A History of Travis Park United Methodist Church, 1846–1991”. Одна стипендія розміром 10 тис. доларів надається особам азійського, афро-американського, латино-американського, іспанського, індіанського походження, корінним жителям Аляски, Гавайських та Тихоокеанських островів, які прагнуть отримати професію архівіста, демонструють значні досягнення у навчанні. Переможець запрошується для участі у щорічних сесіях Конференції Об’єднаної методистської церкви⁴⁴.

2011 року SAA встановило нагороду “Archival Innovator Award” для архівістів, груп архівістів, архівних установ за інноваційні підходи та креативну діяльність у сфері популяризації архівної роботи, організації виставок документів, розвитку архівних програм⁴⁵.

2011 року для підтримки стратегічних пріоритетів SAA у сфері різноманітності була заснована нагорода “Diversity Award”. Нею нагороджуються архівісти, групи архівістів та архівні установи за внесок у розвиток різноманітності в архівній професії, SAA або сфері комплектування та популяризації архівних документів. 1992 року SAA розробила основні напрями політики рівних можливостей для запобігання дискримінації. 2006 року Рада SAA прийняла план “Стратегічні пріоритети”, в якому підкреслила актуальність та необхідність повноти документування подій в усіх сферах життєдіяльності суспільства та збирання історичних документів про життя усіх прошарків населення. Цей план переглядається щорічно. 9 серпня 2010 року SAA прийняла “Заяву про різноманітність”, в якій ще раз підкреслила прагнення американських архівістів забезпечити відображення в архівах усієї різноманітності сучасного суспільства⁴⁶. Для отримання сертифіката “Diversity Award” архівісти або установа повинні продемонструвати значні досягнення у виконанні Плану і положень Заяви.

2011 року SAA з метою сприяння молодим архівістам, які пропрацювали в архівних установах понад 2 роки, але не менше ніж 10 років і виявили лідерські здібності, встановило відзнаку “Emerging Leader Award”. Особи, що відзначаються нею, повинні бути членами SAA, співпрацювати в місцевих, регіональних, національних архівних або культурних асоціаціях, мати архівну, бібліотечну, архівну або інформаційну освіту, отримати сертифікат Академії сертифікованих архівістів⁴⁷.

Однією із форм визнання значних заслуг в архівній професії та перед Товариством американських архівістів є надання його члену статусу “Fellow”.

До **основних напрямів діяльності** Товариства американських архівістів відносяться:

1. Підтримання On-line кар’єрного центру для допомоги архівістам у пошуку роботи в архівних установах країни;

2. Надання експертних консультацій з усіх напрямів архівної справи, управління документацією і організації діяльності архівних установ. На веб-сайті SAA запроваджено спеціальну директорію “Directory of Archival Consultants”⁴⁸, яка акумулює інформацію про архівних консультантів, види їх послуг та допомагає потенційним користувачам у пошуку архівного консультанта у своєму регіоні;

3. Підтримання зв’язків з архівними організаціями у США та Канаді, міжнародними архівними організаціями та професійними організаціями суміжних галузей. Веб-сайт SAA надає можливість виходу на офіційні веб-сайти усіх професійних організацій архівістів та представників суміжних галузей⁴⁹;

4. Підтримка Глосарію термінології “A Glossary of Archival and Records Terminology”, використовуваної в архівній справі та у сфері

управління документацією⁵⁰. До питання відсутності (нестійкості) архівної термінології у США і необхідності її унормування американські архівісти завжди ставилися дуже серйозно. Ще 1943 року Роско Хілл⁵¹ намагався обґрунтувати поняття “archive”, “archival”, “archivist”. 1953 року американські архівісти були учасниками Міжнародного конгресу архівів у Гаазі (Нідерланди), де розглядалось питання уніфікації архівної термінології. У складі Товариства американських архівістів був створений Комітет з термінології. 1956 року Поль Левінсон уклав “Glossary of Records Terminology”, 1957 року К. Манден – “Glossary of Archival and Records Administration Terms Applicable to the Work of the Departmental Records Branch”. 1964 року у США був розповсюджений “Lexicon of Archive Terminology”, підготовлений Міжнародною Радою Архівів. 1965 року Е. Томпсон уклав “A Glossary of American Historical and Literary Manuscript Terms”, а 1966 р. Національний архів видав “Glossary for Records Management”. Попри все Г.Т. Пінкетт 1970 року визнав, що вживані на той час архівні терміни у США потребують їх обґрунтування і внесення до професійних словників⁵². 1974 року Комітет з Термінології Товариства американських архівістів видав “A Basic Glossary for Archivists, Manuscript Curators, and Records Managers”⁵³. 1992 року Л.Дж. Беллардо та Л.Л. Беллардо підготували друге видання “A Basic Glossary for Archivists...”.

2005 року Річард Пірс-Мозес створив на веб-сайті SAA Базу даних “A Glossary of Archival and Records Terminology”⁵⁴, до якої увійшли понад 2000 статей, понад 600 термінів. Оскільки американська термінологія сформувалась в основному на ґрунті практичної ніж теоретичної роботи, ніж на теорію, Пірс-Мозес не лише дав визначення усім уведеним до БД термінам, а й пояснив їх за допомогою понад 6300 цитат із 500 джерел професійної літератури (на веб-сайті опубліковано лише 700 цитат із 280 джерел). Це було зроблено для того, щоб продемонструвати різноплановість терміна, його значення під час використання у різних контекстах. До БД були внесені відповідні перехресні посилання між термінами⁵⁵.

2012 року Рада SAA створила спеціальну робочу групу для підтримки “A Glossary...” з метою моніторингу появи нових термінів, видозміни значення вже вживаних термінів та набуття впевненості, що “A Glossary...” дотримується найвищих професійних стандартів;

5. Підтримка Тезаурусу для використання в архівах коледжів і університетів “Thesaurus for Use in College and University Archives”, який містить 1300 термінів⁵⁶;

6. Сприяння захисту і популяризації архівів, архівної роботи і архівних документів. Для виконання цієї функції SAA надає методичну допомогу архівним установам в організації і проведенні архівних місячників⁵⁷, використання методів паблік-рілейшнз тощо;

7. Інформування суспільства про основні цінності та функціональні обов'язки архівістів. У травні 2011 року Рада SAA затвердила заяву "Core Values of Archivists" (Основні цінності архівістів). Разом з тим SAA доводить архівістам Кодекс етики архівіста, спостерігає за змінами у потребах і настроях суспільства і відповідно до них вносить зміни до Кодексу. Останні зміни внесено у лютому 2005 року і січні 2012 року⁵⁸;

8. Розробляє, розглядає, впроваджує і здійснює моніторинг архівних стандартів, підтримує директорію архівних стандартів на веб-сайті SAA "Standards Portal";

9. Шляхом анкетування здійснює національні переписи "Archival CENSUS" та огляди в архівній галузі, як загальні, так і тематичні (наприклад, перепис освіти працюючих в архівній галузі, перепис заробітної плати в архівних установах тощо), узагальнює зібрані статистичні матеріали, публікує висновки у журналі "The American Archivist" та на веб-сайті SAA;

10. Здійснює роз'яснювальну роботу серед потенційних користувачів архівів щодо пошуку та використання архівних документів. З цією метою SAA підготовлено довідник "Використання архівів: путівник для ефективного дослідження"⁵⁹, в якому вміщено інформацію про типи архівних установ у США, відмінності роботи в архівах і бібліотеках, бази даних архівних депозитаріїв та колекцій, види архівних довідників (веб-сайти, каталоги, покажчики тощо). Довідник допомагає користувачеві належним чином підготуватись до візиту в архівну установу і до роботи у читальному залі, а саме роз'яснює як зробити запит, які обмеження доступу існують в архівах, як скопіювати архівні документи;

11. Публікує та розповсюджує архівні періодичні видання та іншу літературу, у тому числі журнал "The American Archivist", вісник "Archival Outlook", список членів SAA, інформацію про вакансії в архівних установах, брошури, стандарти, довідники, оприлюднює кращий досвід роботи. Через веб-сайт SAA надає доступ до видань SAA, у тому числі відкритий доступ до журналу "The American Archivist";

12. Проводить щорічні зустрічі членів SAA та спільні зустрічі SAA з іншими професійними організаціями архівістів та представників суміжних галузей. Інформує членів про проведення зустрічей, надсилає їх програми, публікує протоколи і матеріали, оприлюднені на засіданнях⁶⁰. 12 серпня 2013 року Рада SAA прийняла принципи і пріоритети для постійного удосконалення щорічних зустрічей Товариства⁶¹;

13. Підтримує на веб-сайті SAA директорію архівної освіти "Directory of Archival Education", в якій зібрано інформацію про колежі і університети, в яких охочі можуть отримати архівну освіту, рівень їх акредитації, перелік спеціальностей, ступені (Bachelor's, Master's, Ph.D), сертифікати тощо⁶²;

14. Підтримує на веб-сайті SAA директорію післядипломної подовженої освіти та підвищення кваліфікації архівістів, в якій надає інформацію про час, місце проведення та умови участі у літніх школах і семінарах, із зазначенням тематики, програм, викладачів, а також необхідних для зарахування слухачів документів⁶³;

15. Підтримує сертифіковану програму підготовки архівістів для роботи з електронними і оцифрованими документами “Digital Archives Specialist”. Через веб-сайт надає інформацію про можливість отримання освіти у сфері електронних документів і архівів, дати та університети, які проводять чергові семінари, курси перепідготовки та підвищення кваліфікації, надає необхідну повчальну і методичну літературу⁶⁴;

16. Розробляє, затверджує, впроваджує, моніторить і переглядає пріоритети та стандарти архівної університетської освіти й підвищення кваліфікації архівістів;

17. Підтримує зв'язок між членами SAA, залучає нових членів до організації, роз'яснює переваги членства у SAA, надає стипендії, гранти, нагороди членам SAA, забезпечує членів необхідною професійною літературою, інформує про діяльність Товариства та надає інші послуги, передбачені кожною категорією членства відповідно до Статуту та Регламенту роботи;

18. Інформує про проведення виставок архівного обладнання і технологій “International Archives and Information Technology Expo”⁶⁵;

19. Підтримує офіційний веб-сайт “Society of American Archivists” – <http://www2.archivists.org>. Оприлюднює на сайті новини архівної галузі, Товариства американських архівістів, його політику та стратегічні пріоритети, плани роботи, звіти, прийняті резолюції на щорічних зустрічах та інших засіданнях тощо.

Фінансові активи SAA розподіляються на фонди, що відображають загальну діяльність, спеціальні проекти тощо. Для сприяння досягненню цілей і виконанню завдань архівної професії у США Рада SAA створює спеціальні цільові фонди проектів окремо від загальних та благодійних фондів. Рада може створювати постійні благодійні фонди. Рада несе відповідальність за принципи, якими керується при використанні коштів. Фінансовий контроль над фондами та активами підтримується шляхом бухгалтерського обліку. Щорічно здійснюється аудит фінансових справ і публікується звіт про аудит.

Документи SAA, у тому числі її Ради, структурних підрозділів зберігаються посадовими особами, радниками, виконавчим директором, головами комітетів і у встановленому порядку передаються ними їхнім наступникам. Неактивні документи оцінюються Радою та архівістом SAA: документи подовженої цінності передаються на зберігання до архіву SAA і Рада визначає принципи доступу до них.

У Статуті SAA зазначено, що організація діє на підставі законів округу Колумбія і може бути розпущена на підставі рішення, прийнятого двома третинами членів, присутніх на зборах. У разі ліквідації майно, фінансові та матеріальні активи переходять до установ, призначених чинною Радою під час припинення діяльності.

16 травня 2013 року Рада SAA оприлюднила Стратегічний план на 2013–2018 рр.⁶⁶, яким визначено чотири основних пріоритети діяльності Товариства: захист архівістів і архівів; сприяння кар'єрному зростанню архівістів; розвиток професійних знань; задоволення потреб членів Товариства. За звітом SAA за 2011 рік кількість його членів дорівнює 5999, у тому числі 5452 індивідуальних члени і 547 інституцій. Загальний бюджет Товариства у 2011 рік доведено до 2,5 млн. доларів⁶⁷.

Таким чином, на сучасному етапі історії Товариство американських архівістів являє собою складну за структурою професійну організацію, яка вбачає своєю головною метою піднесення статусу архівів, архівістів і значення архівних джерел у суспільстві, підтримання наукових досліджень у галузі архівної справи, розвиток співробітництва архівістів та архівних установ між собою та із представниками суміжних професій, сприяння освіті та підвищенню кваліфікації архівістів, їх кар'єрному зростанню і захисту. До головних напрямів діяльності також відноситься розробка, впровадження, моніторинг і удосконалення професійних стандартів, видання та розповсюдження архівної літератури, інформування архівістів про події в архівній галузі країни і світу, популяризація кращого досвіду роботи, підтримка інновацій. Позитивною рисою у діяльності SAA є стимулювання зацікавленості її членів до навчання, наукових досліджень, до активної роботи у SAA. З цією метою SAA встановило низку стипендій, заохочувальних призів, нагород за видатні заслуги. Інша позитивна риса SAA – сприяння різноманітності в усіх її аспектах – від запобігання дискримінації до забезпечення повноцінного комплектування архівів документами сучасної епохи. Важливо, що останніми роками SAA чітко встановило собі за мету – впливати на державну політику у сфері архівної справи та управління документацією, заснувавши для її досягнення спеціальний комітет. Очевидним є той факт, що успішну роботу SAA здійснює завдяки наявності постійного офісу, виконавчого комітету, виконавчого директора та його апарату, оскільки на безоплатній основі виконання такого обсягу роботи лише силами ентузіастів було б неможливим. Однак, як і у попередні десятиліття, SAA відчуває недостатність фінансових засобів, через що Товариство вимушене здійснювати свою роботу, використовуючи інформаційні технології та комунікаційні засоби зв'язку. Значні зусилля SAA докладає до поповнення свого бюджету за рахунок спонсорських і благодійних внесків. У цілому ж SAA вдається вчасно і реагувати на потреби архівістів і архівних установ, відповідати на виклики сучасності та бути лідером серед архівних професійних організацій США.

¹ Устав общества американских архивистов: аннотация Б. Каптелова // Бюллетень зарубежной архивной информации. – Москва, 1966. – № 30. – С. 106–111; Общество архивистов США. Реферат Гармаш В.Н. // Архивоведение, археография. Экспресс-информация. – Москва: ВНИИДАД, 1989. – № 3 (57). – С. 6–8; *Гармаш В. Н.* Общество американских архивистов // Советские архивы. – Москва, 1989. – № 4. – С. 85–93; *Гармаш В. Н., Блоштейн Е. А.* Общество архивистов США // Вестник архивиста. Информационный бюллетень. – Москва, март 1991. – № 3. – С. 87–88; *Волкотруб О. Н.* 3 історії Товариства американських архівістів // Архіви України. – К., 2011. – Випуск 1 (272): січень–березень. – С. 178–191; *Волкотруб О. Н.* Товариству американських архівістів – 75 років // Архіви України. – К., 2012. – Випуск 1 (277): січень–лютий. – С. 245–248.

² *Левченко Л. Л.* Передумови створення та період становлення Товариства американських архівістів // Архіви України. – К., 2012. – Випуск 5 (281): вересень–жовтень. – С. 154–181; *Левченко Л. Л.* Архівна періодика США: “голос професії” // Архіви України. – К., 2012. – Випуск 6 (282): листопад–грудень. – С. 141–172; *Левченко Л. Л.* Формирование системы архивного образования в США: ученые, дискуссии, результаты // Беларускі Археаграфічны штогоднік. – Мінск: Дэпартамент па архівах і справаводства Міністэрства юстыцыі Рэспублікі Беларусь, Беларускі навукова-даследчы інститут Дакументазнаўства і архіўнай справы, 2012. – Випуск 13. – С. 260–274; *Левченко Л. Л.* Професійні асоціації архівістів США та перспективи розвитку професійних організацій архівістів України // Чорноморський літопис: Науковий журнал. – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. П. Могили, 2012. – Вип. 6. – С. 142–160; *Левченко Л. Л.* Архівна освіта у США: можливості застосування американських підходів до її організації в Україні // Волинські історичні записки. Збірник наукових праць. Т. 8. – Житомир: Видавництво Житомирського державного університету ім. Івана Франка, 2012. – С. 170–184; *Левченко Л. Л.* Архівні стандарти США: історія, структури, процедури прийняття і впровадження // Гілея. Науковий вісник. – К.: Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, Українська академія наук, 2012. – Випуск 63 (№ 8). – С. 218–224; *Левченко Л. Л.* Общества архивистов в США // Отечественные архивы. – Москва, 2013. – № 5. – С. 66–79.

³ Newsome R.A. Objectives of the Society of American Archivists // American Archivists. – 1963, July. – Vol. 26, № 3. – P. 299–304.

⁴ Constitution of the Society of American Archivists [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www2.archivists.org/governance/handbook/section1/constitution>

⁵ Bylaws of the Society of American Archivists [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www2.archivists.org/governance/handbook/section1/bylaws>

⁶ Newsome Albert Ray. Uniform State Archival Legislation // American Archivist. – 1939, January. – Vol. 2, № 1. – P. 1–16.

⁷ Leland Waldo G. The Archivist In Times of Emergency // American Archivist. – 1941, January. – Vol. 4, № 1. – P. 1–12.

⁸ Connor R. D. W. Adventures of an Amateur Archivist // American Archivist. – 1943, January. – Vol. 6, № 1. – P. 1–17.

⁹ Buck Solon J. The Archivist’s “One World” // American Archivist. – 1947, January. – Vol. 10, № 1. – P. 9–24.

¹⁰ Bryan Mary Givens. Changing Times // American Archivist. – 1961, January. – Vol. 24, № 1. – P. 3–10.

¹¹ Renze Dolores C. The Archivist's Challenge: To Lead - or Not To Lead // American Archivist/ – 1967, January. – Vol. 30, № 1. – P. 5–16.

¹² Warner Robert M. The Prologue Is Past // American Archivist. – 1978, January. – Vol. 41, № 1. – P. 5–15.

¹³ Brichford Maynard. Academic Archives: *Überlieferungsbildung* // American Archivist. – 1980, Fall. – Vol. 43, № 4. – P. 449–460.

¹⁴ Cook J. Frank. The Blessings of Providence on an Association of Archivists // American Archivists. – 1983, Fall. – Vol. 46, № 4. – P. 374–399.

¹⁵ Peterson Trudy H. Reading, 'Riting, and 'Rithmetic: Speculations on Change in Research Processes // American Archivist. – 1992, Summer. – Vol. 55, № 3. – P. 414–419.

¹⁶ Duranti Luciana. Meeting the Challenge of Contemporary Records: Does It Require a Role Change for the Archivist? // American Archivists. – 2000, Spring–Summer. – Vol. 63, № 1. – P. 7–14.

¹⁷ Jimerson Randall C. Embracing the Power of Archives // American Archivist. – 2006, Spring/Summer. – Vol. 69, № 1. – P. 19–32.

¹⁸ Tibbo Helen R. On the Occasion of SAA's Diamond Jubilee: A Profession Coming of Age in the Digital Era // American Archivist. – 2012, Spring–Summer. – Vol. 75, № 1. – P. 17–34.

¹⁹ Trinkaus-Randall Gregor. The Good, the Bad, and the Ugly: The Archival Profession and Future Challenges. San Diego, California, August 10, 2012 // American Archivist. – 2013, Spring-Summer. – Vol. 76, № 1. – P. 10–18.

²⁰ Dooley Jackie. Feeding Our Young. SAA Presidential Address. New Orleans, 16 August 2013 // [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www2.archivists.org/history/leaders/jackie-m-dooley/2013-saa-presidential-address-by-jackie-dooley>

²¹ Левченко Л. Л. Американська Академія сертифікованих архівістів // Гілея. Науковий вісник. – К.: Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, Українська академія наук, 2012. – Випуск 64 (№ 9). – С. 151–158.

²² Directory of SAA Leaders. Committees [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://saa.archivists.org/Scripts/4Disapi.dll/4DCGI/committees/ListingCommittees.html?Action=List_Committees&CommWGStatus=Committees

²³ Directory of SAA Leaders. Subcommittees [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://saa.archivists.org/Scripts/4Disapi.dll/4DCGI/committees/ListingSubcommittees.html?Action=List_Committees&CommWGStatus=Subcommittees

²⁴ SAA Sections [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://saa.archivists.org/Scripts/4Disapi.dll/4DCGI/committees/Sections.html?Action=List_Committees&CommWGStatus=Sections

²⁵ SAA Roundtables [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://saa.archivists.org/Scripts/4Disapi.dll/4DCGI/committees/Roundtables.html?Action=List_Committees&CommWGStatus=Roundtables

²⁶ Directory of SAA Leaders. Working Groups [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://saa.archivists.org/Scripts/4Disapi.dll/4DCGI/committees/ListingWGs.html?Action=List_Committees&CommWGStatus=Working%20Groups

²⁷ Waldo Gifford Leland Award. Section XII: Fellows, Awards, and Scholarships. Governance Manual [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www2.archivists.org/governance/handbook/section12-leland>

²⁸ Distinguished Service Award. Section XII: Fellows, Awards, and Scholarships. Governance Manual [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www2.archivists.org/governance/handbook/section12-service>

²⁹ Philip M. Hamer and Elizabeth Hamer Kegan Award. Section XII: Fellows, Awards, and Scholarships. Governance Manual [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www2.archivists.org/governance/handbook/section12-hamer>

³⁰ Sister M. Claude Lane, O.P., Memorial Award. Section XII: Fellows, Awards, and Scholarships. Governance Manual [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www2.archivists.org/governance/handbook/section12-lane>

³¹ Oliver Wendell Holmes Travel Award. Section XII: Fellows, Awards, and Scholarships. Governance Manual [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www2.archivists.org/governance/handbook/section12-holmes>

³² Council Exemplary Service Award. Section XII: Fellows, Awards, and Scholarships. Governance Manual [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www2.archivists.org/governance/handbook/section12-council>

³³ Fellows' Ernst Posner Award. Section XII: Fellows, Awards, and Scholarships. Governance Manual [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www2.archivists.org/governance/handbook/section12-posner>

³⁴ McCree Mary Lynn. C.F.W. Coker. Section XII: Fellows, Awards, and Scholarships. Governance Manual // American Archivist. – 1984, Summer. – Vol. 47, № 3. – P. 335–337.

³⁵ C.F.W. Coker Award for Description. Section XII: Fellows, Awards, and Scholarships. Governance Manual [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www2.archivists.org/governance/handbook/section12-coker>

³⁶ Theodore Calvin Pease Award. Section XII: Fellows, Awards, and Scholarships. Governance Manual [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www2.archivists.org/governance/handbook/section12-pease>

³⁷ J. Franklin Jameson Archival Advocacy Award. Section XII: Fellows, Awards, and Scholarships. Governance Manual [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www2.archivists.org/governance/handbook/section12-jameson>

³⁸ Harold T. Pinkett Minority Student Award. Section XII: Fellows, Awards, and Scholarships. Governance Manual [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www2.archivists.org/governance/handbook/section12-pinkett>

³⁹ Preservation Publication Award. Section XII: Fellows, Awards, and Scholarships. Governance Manual [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www2.archivists.org/governance/handbook/section12-preservation>

⁴⁰ F. Gerald Ham Scholarship. Section XII: Fellows, Awards, and Scholarships. Governance Manual [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www2.archivists.org/governance/handbook/section12-ham>

⁴¹ Donald Peterson Student Travel Award. Section XII: Fellows, Awards, and Scholarships. Governance Manual [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www2.archivists.org/governance/handbook/section12-peterson>

⁴² Spotlight Award. Section XII: Fellows, Awards, and Scholarships. Governance Manual [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www2.archivists.org/governance/handbook/section12-spotlight>

⁴³ Mosaic Scholarship. Section XII: Fellows, Awards, and Scholarships. Governance Manual [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www2.archivists.org/governance/handbook/section12-mosaic>

⁴⁴ Josephine Forman Scholarship. Section XII: Fellows, Awards, and Scholarships. Governance Manual [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www2.archivists.org/governance/handbook/section12-forman>

⁴⁵ Archival Innovator Award. Section VII: Committees and Boards for general guidelines SAA Awards Program. Governance Manual [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www2.archivists.org/governance/handbook/section12-innovators>

⁴⁶ SAA Statement on Diversity. Adopted by the SAA Council August 9, 2010 [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www2.archivists.org/statements/saa-statement-on-diversity>

⁴⁷ Emerging Leader Award. Section XII: Fellows, Awards, and Scholarships. Governance Manual [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www2.archivists.org/governance/handbook/section12-emerging-leader>

⁴⁸ Directory of Archival Consultants [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www2.archivists.org/consultants>

⁴⁹ Associated Organizations and Associations [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www2.archivists.org/assoc-orgs>

⁵⁰ A Glossary of Archival and Records Terminology [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www2.archivists.org/glossary>

⁵¹ Hill Roscoe R. Archival terminology // *American Archivist*. – Vol. 6, № 4. – 1943, October. – P. 206–211.

⁵² Pinkett Harold T. A Glossary of Records Terminology: Scope and Definitions // *American Archivist*. – Vol. 33, № 1. – 1970, January. – P. 53–56.

⁵³ Evans Frank B. Harrison Donald F., Thompson Edwin A., Rofes William L. A Basic Glossary for Archivists, Manuscript Curators, and Records Managers // *American Archivist*. – Vol. 37, № 3. – 1974, July. – P. 415–433.

⁵⁴ Pearce-Moses Richard. The Archival Lexicon // Див. веб-сайт Товариства американських архівістів: <http://www2.archivists.org/glossary/archival-lexicon>

⁵⁵ Pearce-Moses Richard. A Glossary of Archival and Records Terminology. – Chicago, IL, 2005. – 433 pp.

⁵⁶ Thesaurus for Use in College and University Archives. Introduction [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www2.archivists.org/thesaurus/introduction>

⁵⁷ American Archives Month: The Power of Collaboration [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www2.archivists.org/initiatives/american-archives-month>

⁵⁸ Core Values of Archivists. Code of Ethics for Archivists [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://www2.archivists.org/statements/saa-core-values-statement-and-code-of-ethics#core_values

⁵⁹ Schmidt Laura. Using Archives: A Guide to Effective Research. – Chicago, IL, 2011. – 16 pp.

⁶⁰ The annual meeting of the Society of American Archivists [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www2.archivists.org/conference>

⁶¹ Principles and Priorities for Continuously Improving the SAA Annual Meeting (As adopted by the SAA Council, August 12, 2013) [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www2.archivists.org/statements/principles-and-priorities-for-continuously-improving-the-saa-annual-meeting>

⁶² Directory of Archival Education [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www2.archivists.org/dae>

⁶³ Continuing Education Calendar [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://saa.archivists.org/Scripts/4Disapi.dll/4DCGI/events/ConferenceList.html?Action=GetEvents>; Continuing Professional Education Catalog [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www2.archivists.org/prof-education/course-catalog>; Meet Your Workshop Instructor [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www2.archivists.org/prof-education/faculty>

⁶⁴ Digital Archives Specialist (DAS) Curriculum and Certificate Program [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www2.archivists.org/prof-education/das>

⁶⁵ International Archives and Information Technology Expo [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www2.archivists.org/conference/expo>

⁶⁶ Strategic Plan 2013–2018: Vision, Mission, Values, Goals, and Strategies. As Adopted by the SAA Council, May 16, 2013 [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://files.archivists.org/governance/strategicplan/2013-2018StrategicPlan_052013.pdf

⁶⁷ Annual Report Society of American Archivists. July 1, 2010 – June 30, 2011. – P. 2, 7 // *Див.*: <http://www2.archivists.org/sites/all/files/Annual-Report2011.pdf>.

Рассмотрены Устав, Регламент работы, структура, руководящие органы, основные направления деятельности Общества американских архивистов.

Ключевые слова: Общество американских архивистов; Устав Общества американских архивистов; Регламент Общества американских архивистов; структура и функции Общества американских архивистов; награды архивистов США.

Constitution, Bylaws, the structure, the governing bodies and the main activities of the Society of American Archivists have been considered in the article.

Key words: the Society of American Archivists; Constitution of the Society of American Archivists; Bylaws of the Society of American Archivists; structure of the Society of American Archivists; functions of the Society of American Archivists; awards of of american archivists; SAA.